

Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych w PS WPR na lata 2023-2027

Grupy producentów rolnych w Polsce działają na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1145). Ich tworzenie i funkcjonowanie jest wspierane finansowo od chwili akcesji naszego kraju do UE w 2004 r. Pierwsze środki zostały uruchomione w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006. Pomoc była kontynuowana w kolejnych perspektywach finansowych UE.

W Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) wsparcie finansowe realizowane jest w ramach interwencji I.13.2 *Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych*. Pierwszy nabór wniosków odbył się w 2023 r. Kolejny planowany jest w terminie od 19 listopada do 30 grudnia 2024 r.

Obecnie pomoc przyznaje się:

1) grupie producentów rolnych:

- a) uznanej nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2023 r. na podstawie przepisów ustawy o grupach producentów rolnych,
- b) która została uznana ze względu na produkt lub grupę produktów, o których mowa w rozporządzeniu w sprawie wykazu produktów i grup produktów, inne niż drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone, albo miód naturalny lub inne produkty pszczele,
- c) która wybrała do realizacji co najmniej jeden z następujących celów:
 - dostosowanie produktów rolnych i procesu produkcyjnego do wymogów rynkowych;
 - wspólne wprowadzanie towarów do obrotu, w tym przygotowanie do sprzedaży, centralizacja sprzedaży i dostawy do odbiorców hurtowych;
 - optymalizacja kosztów produkcji oraz stabilizowanie cen producentów;

2) organizacji producentów:

- a) uznanej nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 2023 r. na podstawie przepisów ustawy:
 - o organizacji niektórych rynków rolnych albo
 - o organizacji rynku mleka,
- b) która została uznana ze względu na produkt lub grupę produktów inne niż należące do sektora:
 - mięsa drobiowego, albo
 - produktów pszczelich,
- c) która wybrała do realizacji co najmniej jeden spośród następujących celów:
 - w przypadku organizacji producentów uznanej w sektorze mleka i przetworów mlecznych:
 - zapewnienie planowania i dostosowywania produkcji do popytu, w szczególności w odniesieniu do jakości i ilości;
 - koncentracja podaży oraz wprowadzanie do obrotu produktów wytwarzanych przez ich członków;
 - optymalizacja kosztów produkcji oraz stabilizowanie cen producentów;
 - w przypadku organizacji producentów uznanej w sektorach innych niż sektor mleka i przetworów mlecznych:
 - wspólne przetwarzanie;
 - wspólna dystrybucja, w tym również wspólne platformy sprzedaży lub wspólny transport;
 - wspólne pakowanie, etykietowanie lub promocja.

Pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) grupa lub organizacja producentów zobowiąże się do realizacji co najmniej jednego z ww. celów, na podstawie zatwierdzonego planu biznesowego,
- 2) wnioskodawca działa jako przedsiębiorca posiadający status mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa;
- 3) w skład wnioskodawcy nie wchodzi członkowie, którzy:
 - a) byli członkami grupy albo organizacji, która otrzymała wyprzedzające finansowanie pomocy w ramach:
 - działania 9 PROW 2014-2020, które nie zostało rozliczone zgodnie z umową o przyznanie wyprzedzającego finansowania pomocy, lub
 - interwencji I.13.2 PS WPR 2023-2027, które nie zostało rozliczone zgodnie z umową o przyznaniu pomocy,
 - b) są członkami innego podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy w ramach I.13.4 PS WPR 2023-2024 albo którzy są członkami beneficjenta lub beneficjentami tej interwencji;
- 4) w przypadku wnioskodawcy uznanego ze względu na produkt lub grupę produktów roślinnych, jego członkom będącym producentami:
 - a) przyznano płatności na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego albo podstawowego wsparcia dochodów (dopłaty bezpośrednie i obszarowe) w roku uznania wnioskodawcy lub przynajmniej raz w ciągu ostatnich 2 lat poprzedzających rok uznania wnioskodawcy albo
 - b) nie przyznano płatności na podstawie przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego albo podstawowego wsparcia dochodów, w roku uznania wnioskodawcy ani w ciągu ostatnich 2 lat poprzedzających rok uznania wnioskodawcy, ale prowadzili oni produkcję tego produktu lub tej grupy produktów przynajmniej w roku poprzedzającym rok uznania wnioskodawcy;(a) i b) nie dotyczy producentów prowadzących dział specjalne produkcji rolnej)
- 5) w przypadku wnioskodawcy uznanego ze względu na produkt lub grupę produktów zwierzęcych, członkowie wnioskodawcy będący producentami, byli przynajmniej w roku poprzedzającym rok uznania wnioskodawcy posiadaczami zwierząt, ze względu na które wnioskodawca został uznany (nie dotyczy producentów prowadzących dział specjalne produkcji rolnej);
- 6) w przypadku gdy członkowie wnioskodawcy będący producentami prowadzili produkcję produktu lub grupy produktów ze względu na które wnioskodawca został uznany, w ramach działu specjalnego produkcji rolnej, produkcja ta była prowadzona przynajmniej w roku poprzedzającym rok uznania wnioskodawcy;
- 7) siedziba wnioskodawcy znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) członkowie wnioskodawcy będący producentami prowadzą produkcję produktu lub grupy produktów, ze względu na które wnioskodawca został uznany, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) wnioskodawca zobowiąże się do spełniania warunków związanych z przyznaniem pomocy i jej wypłatą, określonych w regulaminie naboru wniosków oraz umowie o przyznaniu pomocy.

Wniosek o przyznanie pomocy (WOPP) składa się w terminie pierwszego albo drugiego naboru WOPP, następującego po dniu uznania wnioskodawcy.

Pomoc jest przyznawana wnioskodawcy jeden raz w okresie realizacji PS WPR 2023-2027.

Pomoc dotyczy produktów rolnych objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Możliwe jest uzyskanie wyprzedzającego finansowania.

Nie jest możliwa rezygnacja z realizacji celu/celów wskazanych w planie biznesowym i umowie.

Pomoc:

- 1) jest wypłacana beneficjentowi posiadającemu status uznania za grupę albo organizację;
- 2) jest przyznawana jako ryczałt w formie rocznych płatności i obejmuje okres pięciu lat, składający się z pięciu 12-miesięcznych okresów działalności beneficjenta, licząc od dnia wydania decyzji o uznaniu beneficjenta za grupę albo organizację;
- 3) ustalana jest na podstawie wartości przychodów netto ze sprzedaży produktów lub grupy produktów, ze względu na które beneficjent został uznany, wytworzonych przez jego członków, za okres, którego dotyczy WOP (wniosek o płatność) i sprzedanych odbiorcom;
- 4) wynosi odpowiednio:
 - a) za pierwszy rok działalności beneficjenta – 10%,
 - b) za drugi rok działalności beneficjenta – 9,5%,
 - c) za trzeci rok działalności beneficjenta – 9%,
 - d) za czwarty rok działalności beneficjenta – 8,5%,
 - e) za piąty rok działalności beneficjenta – 8%– wartości udokumentowanych rocznych przychodów netto beneficjenta, o których mowa w pkt. 3);
- 5) wynosi nie więcej niż:
 - a) 100 000 euro/rok – w przypadku organizacji,
 - b) 60 000 euro/rok – w przypadku grupy (lecz nie więcej niż 6 tys. euro w przeliczeniu na jednego członka grupy).
- 6) Podstawą do wypłaty pomocy są dokumenty księgowe, wystawione na/przez grupę producentów rolnych albo organizację producentów, które umożliwiają identyfikację i poświadczenie sprzedaży, w okresie za który został złożony WOP, wykazane w zestawieniu dokumentów księgowych dołączonych do WOP.

Beneficjent jest obowiązany do spełniania szeregu warunków, w tym m. in.:

- 1) realizowania w każdym roku działalności od dnia uznania przynajmniej jednego działania w odniesieniu do każdego z wybranych celów, na podstawie planu biznesowego;
- 2) przedkładania sprawozdania z realizacji działań ujętych w planie biznesowym z każdym WOP;
- 3) utrzymania uznania grupy lub organizacji producentów przez okres co najmniej 3 lat od dnia wypłaty ostatniej płatności (planowane jest skrócenie tego okresu do 1 roku);
- 4) umożliwienia przeprowadzania kontroli związanych z przyznaną pomocą podmiotom upoważnionym do dokonywania takich czynności, w swojej siedzibie oraz w miejscach prowadzenia produkcji przez swoich członków, do momentu upływu 5 lat od dnia wypłaty ostatniej płatności;
- 5) przechowywania dokumentów związanych z przyznaną pomocą do momentu upływu 5 lat od dnia wypłaty ostatniej płatności;
- 6) udostępniania uprawnionym podmiotom informacji niezbędnych do monitorowania i ewaluacji PS WPR do momentu upływu 5 lat od dnia wypłaty ostatniej płatności;
- 7) zachowania w okresie pierwszych 5 lat od dnia uznania kryteriów wyboru operacji, za których spełnienie zostały przyznane punkty (przy ocenie operacji na podstawie WOPP);
- 8) wydatkowania w formie bezgotówkowej całości otrzymanej pomocy zgodnie z wybranymi do realizacji celami, nie później niż do końca trzeciego roku działalności beneficjenta, następującego po dniu wypłaty ostatniej płatności, na działania ujęte w planie biznesowym, które mogą być realizowane na poziomie grupy

producentów rolnych albo organizacji producentów lub ich członków, pozostając jednocześnie własnością grupy producentów rolnych albo organizacji producentów (planowane jest skrócenie tego terminu do końca pierwszego roku działalności beneficjenta);

- 9) w przypadku organizacji – wydatkowania co najmniej 30% otrzymanej pomocy zgodnie z wybranymi do realizacji celami, na inwestycje w środki trwałe ujęte w planie biznesowym, do końca trzeciego roku jej działalności następującego po dniu wypłaty ostatniej płatności, w formie bezgotówkowej; w przypadku gdy te inwestycje dotyczą zakupu maszyn, urządzeń oraz wyposażenia budynków muszą dotyczyć nowych elementów;
- 10) nieprzenoszenia prawa własności i posiadania środków trwałych, będących wynikiem zrealizowanych działań ujętych w planie biznesowym oraz niedokonywania zmiany sposobu ich wykorzystania do momentu upływu 5 lat od dnia ich zakupu lub oddania do użytkowania.

ARiMR wstrzyma wypłatę pomocy, w przypadku wszczęcia postępowania w sprawie cofnięcia uznania na podstawie przepisów ustawy o grupach producentów rolnych, przepisów ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych lub przepisów ustawy o organizacji rynku mleka, do czasu rozstrzygnięcia postępowania w sprawie cofnięcia uznania.

Więcej informacji na temat dofinansowania zawierają „Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.2 Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych”:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wytyczne-szczegolowe-w-zakresie-przyznawania-wypłaty-i-zwrotu-pomocy-finansowej-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-20232027-dla-interwencji-i132-tworzenie-i-rozwoj-organizacji-producentow-i-grup-producentow-rolnych>

Zasady przeprowadzenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, przeprowadzenia postępowania w sprawie przyznawania pomocy, a także zasady wypłaty pomocy oraz warunki, które musi spełniać wniosek o płatność, określa z kolei „Regulamin naboru wniosków dla interwencji I.13.2. w ramach PS WPR na lata 2023-2027”:

<https://www.gov.pl/web/arimr/regulamin-naboru-wnioskow-dla-interwencji-i132-w-ramach-ps-wpr-na-lata-2023-2027>

ARiMR może zmienić niniejszy Regulamin, przy czym zmiana Regulaminu musi być zgodna z obowiązującymi przepisami prawa oraz wytycznymi Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Więcej informacji na temat grup i organizacji producentów, w tym aktualne akty prawne regulujące ich uznawanie można znaleźć pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/arimr/grupy-i-organizacje-producentow>

Opracowała: Ewa Szymańska

22 lipca 2024 r.